

Brood of voedsel

Het woord 'lechem' is volgens de woordenboeken afgeleid van het werkwoord 'lacham', dat 'eten', 'nuttigen' betekent. Meestal wordt dit woord 'lechem' vertaald met 'brood'. Bijvoorbeeld in de uitdrukking 'hemels brood' in Psalm 105:40, wat een beschrijving is voor het manna dat de Israëlieten in de woestijn aten.

Maar is met 'lechem' echt brood bedoeld? Brood wordt namelijk gemaakt van meel, gemalen graan. Meestal gaat het hierbij om tarwe of ook wel gerst, haver, boekweit. Maar groeit er in de hemel dan koren? En oogsten de engelen dat dan en maken zij het?

Iemand sprak in dit verband over 'theologisch' brood, maar wat moeten we ons daarbij voorstellen?

Het woord 'lechem' heeft echter ook een bredere betekenis, namelijk 'voedsel'. Een duidelijk voorbeeld staat in Jeremia 11:19 waar gesproken wordt van een boom met zijn 'lechem'. Hier zal 'lechem' betrekking hebben op de vruchten van de boom. In Leviticus 3:11 laat de priester vet van het offerdier, en geen brood, tot God opgaan als voedsel. En als Abraham in Genesis 18 de mannen die bij hem op bezoek komen een maaltijd aanbiedt zegt hij een stukje brood voor hen te willen halen. En later blijkt hij hen vlees van een gemest kalf voor te zetten, en geen brood. (De reden hiervoor is volgens rabbijnen dat Sara, op het moment dat ze het deeg kneedde, ging menstrueren. En dan is het deeg niet meer geschikt om brood van te bakken).

In het Arabisch wordt met dit woord 'lacham' 'vlees' bedoeld en geen brood. De reden zal zijn dat voor nomaden vlees het gewone voedsel was. Zij leefden van het vlees van hun vee, terwijl een bevolking in landbouwgebieden als hoofdvoedsel graan had.

Het verdient daarom aanbeveling om steeds als het woord 'lechem' gebruikt wordt in Tenach zich af te vragen of wel 'brood' bedoeld is, of 'voedsel in het algemeen', of zelfs 'vlees'. In het verhaal van Elia die bij de beek Krith van voedsel voorzien wordt door raven, lijkt het meer voor de hand te liggen dat deze aaseters hem elke morgen en elke avond voedsel brachten in de vorm van vlees. De vertaling zou dan kunnen zijn: Zij brachten hem 'als voedsel' vlees.

Lukas de Grootte, September 2022